

El 'passing': es normalitza el col·lectiu 'trans' a canvi de la invisibilització?

Davant la por i, sovint, el desconeixement hem crescut en una societat que tendeix a etiquetar les conductes, i les persones. Tant és així que, davant la diversitat d'identitat, és la societat qui dictamina quin sexe i gènere s'han de correspondre amb els gèneres que s'ajusten al sistema binari entre home i dona. Davant d'aquest escenari, moltes persones que neixen amb múltiples identitats que surten dels patrons imposats per la societat es resisteixen a encaixar la seva identitat en el dualisme de gèneres.

Saioa Baleztena / @SaioB

Davant la por i, sovint, el desconeixement hem crescut en una societat que tendeix a etiquetar les conductes, i les persones. Tant és així que davant la diversitat d'identitat, és la societat qui dictamina quin sexe i gènere s'han de correspondre amb els gèneres que s'ajusten al sistema binari entre home i dona. Davant d'aquest escenari, moltes persones que **neixen amb múltiples identitats que surten dels patrons imposats per la societat** es resisteixen a encaixar la seva identitat en el dualisme de gèneres.

Lluny de l'opció de transicionar sense grans canvis físics, i sota la pressió social, aquestes persones tenen la temptació d'adoptar, unes vegades lliurement i d'altres de manera imposada, vestimentes, hàbits i, fins i tot, fer-se operacions quirúrgiques que reforcen els estereotips associats a un dels gèneres, a canvi de passar desapercebudes a la societat. Però, **fins a quin punt es normalitza el col·lectiu 'trans' a canvi d'aquest fenomen que s'anomena 'passing'?**

Sofia Bengoetxea pensa que “posar l'accent en el 'passing' i **concebre la persona transsexual com algú que ha de ser indistingible del gènere al qual es transita és afegir un plus d'esforç i de patiment**”. Ella ha viscut com a home gairebé tota la seva vida, va veure que amb el transvestisme podia expressar la seva “part femenina a temps parcial, en un viatge d'home a dona per retornar novament a l'home”. En canvi, explica que “aquesta part femenina va anar creixent i, a partir d'una crisi personal als 55 anys,” va descobrir la necessitat de ser dona. “El 'passing', per tant, dóna confort, i sostreu les mirades dels altres proporcionant seguretat”, afirma. Ara bé, “aquesta seguretat implica un gran esforç, amb cirurgies estètiques per retocar la cara, la nou del coll, de les cordes bucals, mastectomies i logopedes entre d'altres”, recorda.

Segons **Miquel Missé**, sociòleg i activista 'trans', “**que un col·lectiu històricament estigmatitzat guanyi en reconeixement social és una bona notícia**”. Ara bé, com Bengoetxea, creu que “és interessant analitzar si el reconeixement d'algunes experiències 'trans' més invisibles va en detriment de reconèixer les persones 'trans' que són visibles”. Tanmateix, destaca que el que cal és “defensar el reconeixement dels diversos itineraris amb relació al gènere independentment del seu resultat”.

L'activista 'trans' mexicana **Sabrina Sánchez**, en canvi, pensa que hi ha qui “per sobreviure a

aquest món hostil cap a la diversitat, opta per la invisibilització". Veu el 'passing' com "una estratègia de supervivència", que, sens dubte, "ha d'estar respectada", sentència.

Societat trànsfoba?

Tot i que en els darrers temps s'han fet progressos importants en matèria de drets humans cap a la normalització de les persones LGTBI –com la Declaració de [Principis de Yogyakarta](#) de l'ONU el 2007 o la [Llei 11/2014, del 10 d'octubre](#) a Catalunya entre d'altres–, **encara hi ha molts reptes per assolir**. Quin espai deixa la nostra societat perquè les persones 'trans' visquin amb normalitat?

Missé creu que "**som lluny del que suposa una societat compromesa contra la transfòbia** i les violències de gènere en general". Tanmateix, Sánchez pensa que, tot i que "hi ha progressos a la societat, encara que pocs", sent "una mica més de respecte", en aquest sentit. Però, és la nostra societat avui en dia menys trànsfoba?

Bengoetxea és optimista i creu que "**la societat catalana és menys trànsfoba ara**". Recorda com, cap al 1977, va arribar a conèixer "un col·lectiu abocat a la precarietat per culpa de l'estigmatització social". En canvi, segons ella, avui en dia les seves amigues "conserven les seves feines i els afectes familiars quan transiten".

El llarg camí cap a la normalització

En tot cas, encara hi ha molta feina a fer cap a l'acceptació i la normalització d'aquest col·lectiu. Missé assegura que "**el repte és trencar amb els mandats socials que estableixen una concordança entre cos, identitat, expressió o desig**, posar en qüestió l'essencialisme del gènere i la sexualitat i promoure que les persones explorin les seves múltiples identitats amb llibertat, sense càstigs socials".

Però no solament això: les tres veus comparteixen que la implicació de les institucions catalanes serà imprescindible. Sánchez apunta que "les polítiques de protecció del col·lectiu 'trans' han d'anar acompanyades d'altres polítiques, com ara, la descriminalització del treball sexual o de promoure opcions laborals al col·lectiu". Bengoetxea hi està d'acord, i pensa que "**les institucions catalanes han de vetllar perquè no hi hagi discriminacions** per raó d'identitat, o expressió de gènere, i combatre la transfòbia".

Missé, en canvi, va més enllà i demana a les institucions catalanes que decideixin "què entenen elles per normalització". Perquè, de vegades, segons ell, "sembla que les polítiques públiques estiguin més orientades a fer accions perquè les persones 'trans' estiguin més normalitzades i no tant a **posar en qüestió la normalitat que les exclou**".

Sigui com vulgui, segons l'[Informe de l'estat de la LGTBI-fòbia](#) a Catalunya, el 2016 va ser l'any de "la visibilitat del col·lectiu 'trans', la seva realitat i l'inici del camí cap a la despatologització". Entre altres motius, gràcies al nou [model d'atenció a la salut de les persones 'trans'](#), dissenyat per la Plataforma Trans*forma la Salut i acollit pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. Tot i això, **vivim en una societat que, com veiem, encara té molta feina a fer cap a la normalització del col·lectiu 'trans'**. I, segons l'informe de l'Observatori contra l'Homofòbia, caldria implementar aquest model "en altres àmbits, com l'àmbit laboral o l'educatiu, on encara es produeixen situacions de vulneració de drets que caldrà treballar".